

ISSN 1318-5772 XXIX (2022) št. 2

# BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

Naj vam pokažem  
še odličnejšo pot.  
(1 Kor 12,31b)

Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν  
ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.



## SINODA: CERKEV NA SKUPNI POTI

POGOVOR S SIMONOM POTNIKOM s. Snežna Večko  
Smer Jezus Kristus

BOŽJA BESEDA RASTE Gregor Čušin  
Bi kdo hodil z mano?

RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE Alan Tedeško  
Pot v Stari zavezi

IZZIV Teja Omerzel  
Katera pot je (naj)bolj prava?

BIBLIČNI TOPOS Samo Skralovnik  
Etimologija in pomen besede Hebrejec



|  |    |
|--|----|
| <b>UVODNIK</b> p. Bogdan Rus<br>KORAK ZA KORAKOM – POT   | 3  |
| <b>BOŽJA BESEDA RASTE</b> Gregor Čušin<br>BI KDO HODIL Z MANO?                                       | 4  |
| <b>PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO</b> Primož Erjavec<br>SINODA: CERKEV NA SKUPNI POTI          | 6  |
| <b>POGOVOR S PRIJATELJI BOŽJE BESEDE</b> s. Snežna Večko<br>SMER JEZUS KRISTUS                       | 8  |
| <b>RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE</b> Alan Tedeško<br>POT V STARI ZAVEZI                               | 13 |
| <b>RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE</b> Blaž Kernel<br>POT V MARKOVEM EVANGELIJU                          | 16 |
| <b>MALI KLJUČ SVETEGA PISMA</b> s. Snežna Večko<br>ZAVEZA IN NEZVESTOBA                              | 19 |
| <b>BOŽJA BESEDA V NARAVI</b> Mitja Markovič<br>VELIKO POTI VODI DO BOGA, ENA VODI PREKO GORA         | 20 |
| <b>BOŽJA BESEDA V PODOBI</b> Mira Ličen Krmpotič<br>V SOJU LJUBEZNI BOGA                             | 22 |
| <b>IZZIV ZA OSEBNO DELO</b> Teja Omerzel<br>KATERA POT JE (NAJ)BOLJ PRAVA?                           | 24 |
| <b>BIBLIČNI TOPOSI</b> Samo Skralovnik<br>ETIMOLOGIJA IN POMEN BESEDE HEBREJEC                       | 26 |
| <b>CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO</b> br. Jan Dominik Bogataj<br>SYNODÍA: STAROKRŠČANSKI UTRINKI | 29 |
| <b>SMEJATI SE S SVETIM PISMOM</b> Samo Skralovnik<br>SPREHOD PO JERIHI                               | 32 |
| <b>OSEBE V SVETEM PISMU</b> Izet Veladžić<br>TISTI ETIOPSKI ZAKLADNIČAR                              | 34 |
| <b>POROČILO</b> Jana Podjavoršek<br>ZAKLJUČNO SREČANJE BIBLIČNE ŠOLE                                 | 35 |
| <b>PRIPOROČAMO V BRANJE</b> Klemen Jamnik<br>NILSKI DRAGULJ  | 36 |
| <b>PRIPOROČAMO V BRANJE</b> Vlasta Doležal Rus<br>PO BOŽJI PODOBI, SVETOPISEMSKE BESEDE ZA PARE      | 37 |
| <b>MOLITEV Z BOŽJO BESEDO</b> Tjaša Sušin  | 38 |

**BOŽJA BESEDA DANES** je katoliška biblična revija, ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje s podporo SŠK. Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:  
Zavod Biblično gibanje  
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana  
info@biblicnogibanje.si  
www.biblicnogibanje.si  
www.facebook.com/biblicnogibanje.si

**UREDNIŠKI ODBOR:**

Vlasta Doležal Rus, Zlata Krašovec, Tatjana Rupnik, Jure Koželj, Snežna Večko, Bogdan Rus, Marko Rijavec, Teja Omerzel

GLAVNI UREDNIK: Samo Skralovnik

ODGOVORNI UREDNIK: Maksimilijan Matjaž

LEKTORIRANJE: Barbara Skralovnik

FOTOGRAFIJE: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod fotografijami.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Denise Jans (Unsplash)

PRELOM IN PRIPRAVA ZA TISK: Robert Rošker

OBLIKOVNA ZASNOVA: Branka Smodiš

TISK: Salve, d. o. o., Ljubljana



Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.  
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: SI56 6100 0002 0986006

# KORAK ZA KORAKOM – POT

Korak za korakom – pot. Če ima ta pot cilj, ima tudi smer. Če je ta cilj nekaj dobrega, Božjega, ima pot smisel.

Ta številka revije Božja beseda danes prinaša razmišljanja o poti. Ker se želi dotakniti Cerkve sedanjega časa, ki je, dokler je živa, neprestano na poti in se spreminja.

Oznanilo, ki ga želimo v tem času v Cerkvi poudariti, je, da bi bili na tej poti lahko skupaj. Pojem zgodbe je eden izmed osnovnih pojmov Svetega pisma. Skoraj vse se dogaja v okviru zgodbe. Bralec to zlahka opazi, kar je prvi korak. V resnici je vse Sveto pismo napisano v obliki zgodbe, četudi so nekateri deli kot meditacija trenutkov, ki so za zgodovino še posebej ključni, in se zdi, da se sveti pisatelj v več poglavjih ustavi pri raziskovanju njihovega pomena.



foto\_Bošijan Martinič

V veliki večini delov Svetega pisma se pojem zgodbe pokriva s pojmom poti. Temeljna besedila Svetega pisma so v resnici poti. Mojzes najprej opiše pot počlovečenja, beg, ustalitev in vse še enkrat ponovi. Tudi Jezus je neprestano na poti. Pri sinoptikih je ta pot na prvi pogled jasna, napreduje korak za korakom. Bolj zapleteno je slediti poti v Janezovem evangeliju. Če beremo ta evangelij in imamo prst ene roke na besedilu, prst druge pa na zemljevidu, ugotovimo, da je ta pot kakor pretrgana, nemirna in skače sem ter tja – z razlogom.

Abrahamova pot je pot vere. Pavlova pot je pot oznanila, a ni nepomembno, da je njegova prva pot neuspešna, zadnja pa ga vodi v smrt.

Arheologija in zgodovina včasih ne moreta do popolnosti ugotoviti, kakšna je pot, ki jo opisuje Sveto pismo; a notranja pot – papež Benedikt jo imenuje romanje vase – na katero je bralec povabljen, je izjemno močna rdeča nit svetega besedila.

V nobenem drugem besedilu notranja pot biti

ni tako trdna, skromna in klena kakor ravno tukaj. Vedno sem občudoval, kako je mogoče, da v svetopisemskem besedilu ni nobenega pretiravanja, tega besedila v resnici ne moremo uvrstiti v noben drug literarni slog, ker je tako izvirno. Ko berem Božjo besedo, sledim načinu: zgodba – pot – notranja pot. Najprej doživim zgodbo, kakor se je zgodila. V njej razberem pot. Pot, ki je opisuje Sveto pismo, v resnici hoče govoriti o neki drugi poti, notranji poti, nekem podtonu, ki mu je mogoče prisluhniti

v celotnem besedilu. In ob tej poti prepoznam pot svojih misli, svojo bivanjsko pot. Kako lepo bi bilo, če bi znali prepoznavati svoj položaj na življenjski poti, da bi znali vsaj začutiti, kje smo.

Vedno sem občudoval ljudi, ob katerih sem začutil, da se globoko zavedajo svojega notranjega sveta. Moja notranja pot življenja oblikuje in utrjuje tako, da jo postavim ob besedilo, ki ga berem, in ob človeka, za katerega sv. Janez Pavel II. pravi, da je evangelij, ki ga ljudje danes še želijo brati. Do poti svoje biti nimam neposrednega dostopa. Kakor se poglobljam v besedilo od zgodbe do poti, tako se poglobljam tudi vase – v svojo zgodbo, svojo pot in svojo notranjo pot.

Veselo na pot! •••





foto Jason Leung (Unsplash)

## BI KDO HODIL Z MANO?

*Hoditi  
ne pomeni  
le premikati  
se ... temveč  
pomeni biti  
z nekom  
v ljubezenskem  
odnosu.*

Ko sem pred več kot petintridesetimi leti neki luštni puncu izpovedal ljubezen – ne sicer na tako poetičen način, kot tole zdaj zveni, ampak bolj momljaje, najstniškim letom primerno – in je ta dotična punca rekla, da je za, sva navkljub rosnim letom in podivjanim hormonom sklenila, da bova z vsemi zaljubljenimi nežnostmi počakala, dokler ne bova čisto zares prepričana, da sva za skupaj in da sva si usojena za zmeraj in za vse večne čase.

Vsak, ki je bil kdaj najstnik, lahko brez dvoma potrdi, da je tovrstna odločitev milo rečeno nenavadna, odbita, čudaška in skregana z logiko pubertetne pameti. Po vseh teh letih, ko sem z dotično lušno punco, ki je med tem časom postala moja žena in se skupaj z mano postarala, še vedno skupaj, pa lahko brez kančka dvoma izjavim, da sva

ravnala po navdihu Svetega Duha, strogo nadzorovana ter vodena od svetega Valentina, svetega Gregorja in preostalih svetnikov in svetnic, katerih patronat zadeva intimne in srčne medčloveške odnose.

Zavezana tej odločitvi sva se nato skoraj eno leto zgolj sprehajala, ne da bi se pri tem prijela za roke, kaj šele da bi se objela ali poljubila.

Seveda se zdaj sprašujete, čemu vas gnjavim s svojimi adolescenčnimi deviacijami! Zato ker so me moji tedanji sošolci in prijatelji neprestano gnjavili z vprašanjem: »Kaj zdaj? A vidva hodita ali ne?« In jaz sem odgovarjal: »Hodiva, hodiva, seveda hodiva. Samo hodiva!«

Hodila sva. Čeprav se, kot rečeno, nisva ne prijela za roke ne objela ne poljubila, sva hodila. In to je pomenilo, da sva zaljubljena. Da se imava rada.



Pot sinodalnosti je pot, ki jo Bog pričakuje od Cerkve tretjega tisočletja.

## SINODA: CERKEV NA SKUPNI POTI

Papež Frančišek je Cerkev odpravil na skupno pot s sinodo, ki jo je odprl 10. oktobra 2021. Že v dveh predhodnih nagovorih iz leta 2015 in 2018 je smisel te cerkvene poti omenil in razložil. V času sinode se k temi hoje in poti vedno znova vrača.

### HODITI SKUPAJ

Ob 50. obletnici ustanovitve škofovske sinode, 17. oktobra 2015, je papež Frančišek prvič spregovoril o pomenu skupne sinodalne hoje.

Sinoda je ena od najdragocenejših dediščin zadnjega koncilskega zbora. Ravno pot sinodalnosti je pot, ki jo Bog pričakuje od Cerkve tretjega tisočletja. Kar nas Gospod prosi, je v določenem smislu že vsebovano v besedi »sinoda«. Hoditi skupaj – laiki, pastirji, rimski škof. Gre za pojem, ki ga z lahkoto izrazimo z besedami, ni ga pa lahko postavili v prakso.

Hoja zahteva nenehno spreobračanje samega sebe.

### HODITI PO POTI

21. junija 2018 je sveti oče na ekumenskem romanju v Ženevi razmišljal o hoji kot Božjem klicu, ki ga ima človek že vpisanega v sebi.

Človek je bitje na poti. Vse življenje je poklican podati se na pot, v nenehnem izhodu od tam, kjer se nahaja. Od trenutka, ko pride ven iz maternice svoje matere, pa vsakič, ko od ene starostne dobe preide v drugo; od takrat, ko zapusti hišo svojih staršev, pa vse do takrat, ko zapusti svoje zemeljsko bivanje. Pot je prispodoba, ki izraža smisel človeškega življenja, torej življenja, ki ni zadovoljno s samim seboj, temveč je v vedno v iskanju nečesa drugega. Srce nas vabi, da se podamo na pot, da dosežemo cilj.

Za hojo je potrebna disciplina, napor, potrebna je vsakodnevna potrpežljivost in stalno hranjenje. Hoja zahteva tudi ponižnost, da preusmerimo svoj



## SMER JEZUS KRISTUS

Cerkev hodi skupaj po sinodalni poti, kar pomeni že sam izraz sinoda: *syn* (skupaj) in *hodos* (pot). Namen sinode je, naj bo pot, ki jo bomo prehodili vsi verniki skupaj kot Cerkev. Vse pa izhaja iz temeljnega vprašanja: Kako se »hoditi skupaj« danes uresničuje v naši krajevni Cerkvi? V Pastoralni zvezi župnij Slovenj Gradec so trije duhovniki skupaj z župljani začeli hoditi novo pot že pred sinodo. O tem smo se pogovarjali z župnikom Simonom Potnikom, ki se je nanjo uvajal v Kanadi.

**Če odpiram vrata Kristusu, moram odpreti tudi vrata župnije.**

**Ko sem se pred časom mudila v Slovenj Gradcu, sem se napotila tudi v župnišče. Sprejelo me je dekle, ki je izžarevalo pripadnost župniji in zavzetost za svoj delež v njej, skratka, dihala je z župnijo. Se v Slovenj Gradcu takšni ljudje že rodijo ali postanejo**

**takšni s posnemanjem lepih zgledov ali je to sad načrtne vzgoje?**

Me veseli, da ste doživeli takšen sprejem. Kot bogoslovci smo se s kolesi vozili po Sloveniji in smo bili večinoma dobrodošli, posebej če smo imeli srečo, da smo naleteli na župnika. Nismo pa povedali, da smo bogoslovci. :) Podobno tudi kot skavti na potovalnih taborih. V Svetem pismu je gostoljubje zelo cenjeno. Nevarno pa je, če smo župniki preobremenjeni, napačno fokusirani in smo potem tako rekoč uradniki ali stečajni upravitelji ... Svoje je pridala korona in lahko hitro pozabimo na gostoljubje. Se zgodi, da je človek bolj dobrotljiv do tujca kot do moža, žene, otroka ... A gostoljubje je drža Cerkve, njen habit, način delovanja in hkrati večšina, ki se je lahko učimo. Če odpiram vrata Kristusu, moram seveda odpreti tudi vrata župnije. Pripadnost župniji je v temelju pripadnost Kristusu in Cerkvi.



# POT V STARI ZAVEZI

## ABRAHAMOVA POT

Abrahamova zgodba se začne z Božjim klicem: »Pojdi iz svoje dežele, iz svoje rodbine in iz hiše svojega očeta v deželo, ki ti jo bom pokazal.« (1 Mz 12,1) Tako je Abraham poklican, da se odpravi na pot, ki ga bo vodila v neznano deželo. Očaki so bili nomadi in so se na splošno veliko premikali, vendar je Abraham poklican na drugačno pot, ki bo postala tudi pot njegove rasti v veri.

V jedru vsakega odnosa z Bogom je zaveza, ki ta odnos drži skupaj. Ko je Bog sklenil zavezo z Abrahamom, mu je ukazal, naj razpolovi daritvene živali. Razpolovljene živali pomenijo: »Tako naj se mi zgodi, če se dogovora ne bom držal.« Toda ko se je Abraham prebudil iz spanca, je videl, da se med kosi živali premika ogenj, ki je simbol Božjega (1 Mz 15,17). Tako je Bog tisti, ki je sklenil zavezo z Abrahamom, v kateri se je zavezal z enostranskim dogovorom, zapečatenim z nepreklicno prisego. Kljub velikim obljubam o številnem potomstvu pa je Abraham še vedno iskal lastne rešitve. Ker je mislil, da mora sam poskrbeti za prihodnost, si je priskrbel sina od Sarine dekle Hagare (1 Mz 16,4). Toda Bog je želel popeljati Abrahama v življenje po veri, ne po naravi, zato je Bog tisti, ki je poskrbel za Abrahama, on pa je moral samo zaupati Bogu.

Abraham in Sara sta morala zrasti v veri, da sta lahko prejela potomca. Dva človeka še ne predstavljata občestva po Božji zamisli, za popolnost so potrebni trije. Lahko govorimo o odnosu, ki je odprt za drugega, samo tak odnos postane rodoviten. Ob obisku treh angelov je govora prav o tej rodovitnosti: »Čez leto dni se bom vrnil k tebi in glej, tvoja žena Sara bo imela sina.« (1 Mz 18,10)

Ker je bil takrat Bog navzoč in ker sta ga oba sprejela z vsem, kar sta bila, se je čudež lahko zgodil. V nadaljevanju je Abraham prosil za Sodomo. Tu se je zgodil velik premik v njegovem dojetju Boga, saj je počasi začel razmišljati kot njegov

gost in je tako odkril svoj značaj vernika. Bistveno je, da je Abraham Boga sprejel, zato je prepoznal njegovo navzočnost in jasneje videl njegovo voljo. Največja preizkušnja njegovega življenja pa je bila, ko je od Boga zaslišal besede: »Vzemi svojega sina, svojega edinca, ki ga ljubiš, Izaka, in pojdi v deželo Morija! Tam ga daruj v žgalno daritev na gori, ki ti jo bom pokazal!« (1 Mz 22,2) Ko se je Abraham odrekel vsej svoji gotovosti in celo Božji obljubi o številnem potomstvu, je prišlo do religije zaupanja. Na sinovo vprašanje po jagnjetu za žgalno daritev je Abraham odgovoril: »Bog si bo priskrbel jagnje za žgalno daritev, moj sin.« (1 Mz 22,8) Tu vidimo, kako Abraham upa celo proti upanju. Čeprav je pripoved kritika kanaanskega okolja, kjer je bilo žrtvovanje prvorojencev običaj, je s tem dogodkom Gospod preizkušal Abrahamovo zvestobo. Obenem pa je Bog pokazal, da ne želi človeških žrtev, zato je priskrbel ovna, ki ga je Abraham daroval v žgalno daritev namesto sina Izaka. Abraham se je ob tem naučil, da zaupanje v Boga pomeni prepuščati prihodnost Bogu.

Abrahamova pot iz njegove dežele predstavlja tudi pot njegove rasti v veri. Počasi je razumel svojo poklicanost, ker se ta razume samo v odnosu z Gospodom. Če primerjamo svetopisemsko pripoved z Odisejo, lahko ugotovimo, da je tako za Homerja kot za svetopisemskega avtorja potovanje metafora življenja, ki je posejano s preizkušnjami in težavami, vendar se Odisej, za razliko od Abrahama, vrne v začetno točko. Cilj grškega človeka je »povratak domov« v smislu Sokratovega ideala »spoznaj samega sebe«. Sveto pismo pa je prvo, ki predstavi zelo drugačno sliko življenja, Abrahamova pot je namreč »odhod brez

povratka«. Življenje je onkraj poznane sveta in človek ne ve, kaj vse ga lahko doleti na koncu te avanture, ob tem pa obstaja še nevarnost, da izgubi vse. Odisej najde svojo identiteto v »istem« svetu, medtem ko gre Abraham »drugam«,

*V jedru vsakega odnosa z Bogom je zaveza, ki ta odnos drži skupaj.*



foto: Drew Murphy (Unsplash)



# POT V MARKOVEM EVANGELIJU

Nasproti samovolji učencev postavi Jezus ideal tistega, ki sledi z odpovedjo samemu sebi.

Ozdravljenje fizične slepote je simbol za proces zdravljenja duhovne slepote učencev.

Besedo za pot (*hodos*) najdemo v Markovem evangeliju na šestnajstih mestih. Včasih je uporabljena nevtralnno, na drugih mestih pa ji Marko po vsej verjetnosti pripisuje globlji duhovni pomen. Zunanja vpliva, ki sta Marka spodbudila k razumevanju poti v duhovnem smislu, sta: duhovnost prve krščanske skupnosti, ki je nase gledala kot na privrženca poti. O tem beremo v Apostolskih delih, ko se Savel odpravlja v Damask: »Šel je k velikemu duhovniku in si izprosil pisma za shodnice v Damasku, tako da bi lahko vsakega privrženca Poti, moškega ali žensko, vklenil in prignal v Jeruzalem.« (Apd 9,1b-2) Drugi vpliv, ki Marka spodbuja k duhovnemu razumevanju poti, pa so primeri poti v Stari zavezi (Abrahamova pot, pot izhoda iz Egipta, Elijev beg in vrnitev, pot vrnitve iz babilonske sužnosti itd.).

Ko hočemo razumeti pomen določene besede ali podobe za evangelista, je nikakor ne smemo zasledovati kot nekaj uniformnega, kar ima vedno enak pomen. Besede in podobe niso modelčki za piškote, ki naredijo piškot enake velikosti in oblike iz različnih delov razvaljanega testa. Zato tudi vsem mestom, kjer se v Markovem evangeliju pojavi beseda pot, ne smemo vsiliti enakega pomena. Polovica primerov, kjer Marko uporabi besedo pot, je med osmim in desetim poglavjem. Pot je v njih omenjena osemkrat. Če ta tri poglavja pogledamo od blizu, se nam pokaže jasno zamejena sekcija od vrstice 8,22 do konca desetega poglavja. Sekcija se začne z ozdravitvijo slepca v Betsajdi (8,22-26) in konča z ozdravitvijo drugega slepca, Bartimaja, v Jerihi (10,46-52). Med sekcijo se beseda pot pojavi sedemkrat, premiki Jezusa z učenci pa dobijo jasno smer. Takoj po ozdravljenju slepca v Betsajdi se Jezus znajde v »vaseh Cezareje Filipove« (8,27), kjer Peter izpove, da je Mesija, in se skozi besedilo pomika samo še proti jugu, dokler ne pride v Jeriho (10,46) kot zadnji postajo pred Davidovim mestom.

Sekcijo med drugim povezujejo v homogeno enoto tudi tri napovedi o trpljenju in vstajenju 8,31; 9,31 in 10,33-34. Tem trem jasnim napovedim lahko priključimo tudi namig na trpljenje ob sestopu

z gore spremenjenja. V 9,12 Jezus reče učencem: »Elija res pride najprej in vse prenavlja, toda kako, da je pisano o Sinu človekovem, da bo veliko pretrpel in da bo zaničevan?« Ta namig o trpljenju dopolnjuje namig o vstajenju, ki ga lahko vidimo na gori sami, ko se Jezusova oblačila pobelijo in bleščijo. V Jezusovem spremenjenju lahko tako trije učenci nekako vnaprej zrejo v luč vstajenja, ki jo bodo v polnosti uzrli na velikonočno jutro.

Še ena pomembna tema, ki povezuje tekst med ozdravitvijo slepca v Betsajdi in Bartimaja v Jerihi, je vzgoja učencev. Jezus se v tem delu evangelija še posebno posveti spremembi mišljenja učencev in večkrat okara njihovo ravnanje, ki ni skladno z oznanilom o Božjem kraljestvu. Na primer: ko se med potjo pogovarjajo, kdo je največji (9,34), so izključevalni (9,38), ali ko grajajo starše, ki k Jezusu prinašajo svoje otroke (10,13).

## HOJA ZA JEZUSOM

Beseda, ki poleg poti odzvanja skozi 8,22-10,52, je še glagol *akolutheo*, ki pomeni slediti oz. označuje hojo za Jezusom. Prav tako kot beseda pot se tudi glagol slediti ponovi sedemkrat v tem delu evangelija (od skupno sedemnajstih primerov v celotnem evangeliju). Ko sem se pripravljala na službo mašnega pomočnika oz. akolita, mi je neki že pokojni jezuit v šali rekel, da je pri bogoslužju akolit tisti, ki sledi, kar pomeni, da ne sme biti v napoto. Markova ideja hoje za Jezusom malo spominja na to šalo, saj učenci na nekaterih mestih dajejo vtis, da Jezusa ovirajo pri izpolnitvi njegovega poslanstva (na primer Peter, ki poskuša Jezusu braniti, da bi šel v smrt (8,32)) in da ovirajo prihod Božjega kraljestva (na primer, ko se prepirajo, kdo je največji (9,34)). Nasproti primerov samovolje učencev postavi Jezus ideal tistega, ki sledi z odpovedjo samemu sebi: »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.« (8,34b) Marko pri zadnji napovedi Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja idejo sledenja predstavi na zelo fizičen način učitelja, ki hodi po poti pred apostoli: »Bili so na poti v Jeruzalem in Jezus je hodil pred njimi.«



# VELIKO POTI VODI DO BOGA, ENA VODI PREKO GORA

»Slavite Gospoda, gore in hribi, pojte mu hvalnico, nadvse ga poveličujte na veke.« (DanD 2,75)

Tole misel sem najprej prebral na eni visokogorski koči pod Grossglocknerjem. Bilo je po tem, ko sem se prvič vzpenjal na najvišji vrh severnih sosedov in ko sem prehodil že vrsto domačih gorskih poti ter opravil tudi nekaj plezalnih vzponov.

Ne le da so gore mesto, kjer marsikdo čuti bližino Boga, gorske poti so tudi dobre učiteljice modrosti. Tri lekcije, ki sem se jih naučil tamkaj – in oblikujejo tudi moje pričujoče sinodalne izbire – bi rad podelil z vami.

## LAŽJE, LEPŠE IN VARNEJE JE HODITI SKUPAJ

**»Boljše je, da sta dva kakor eden, ker imata dobro plačilo za svoj trud: če namreč eden pade, ga njegov tovariš vzdigne, gorje pa enemu, če pade, ker ni drugega, da bi ga vzdignil.« (Prd 4,9-10)**

»Če hočeš biti hiter, pojdi sam. Če želiš priti daleč, pojdi z drugimi.« Tale modrost je že ena tistih, ki držijo na gorskih poteh in na poti Cerkve. V hri-

bih se samohodništvu oziroma plezanju brez tovariša, s katerim bi se vzajemno varovala, reče »soliranje«. Naš Humar je med najbolj znanimi »solerji«. Običajno plezanje je časovno zamudno. Vsaj polovico časa vsak od soplezalcev drugega varuje. Napreduje le eden. A ko noga zdrsne z drobnega stopa,

ko se odlomi oprimek, ko zmanjka moči ali gre kar koli že narobe, je zanesljiva roka in vrv tistega, ki tisti čas »nič ne dela«, ampak le stoji na sidrišču, ključna, da se zgodba ne konča slabo. Oziroma, da se ne konča.

Pa ne le varnost, tudi občutek je drugačen. Zlasti v zaostrenih razmerah. Občutek največjega strahu, ki sem ga v življenju doslej doživel, je povezan z gorami in divjanjem neviht v tistem odmaknjemem, skrivnostnem svetu.

Prvič je bilo med nočnim vzponom na Porezen, kamor sem se odpravil, ker sem želel čim prej prvič dokončati slovensko transverzalo. Ja, bil sem sam. Želel sem biti hiter. Kako uro pod vrhom me je zajela silovita nevihta. Strele so švigale, ostro je grmelo, padal je dež, toča. Ždel sem na svojem nahrbtniku z glavo stisnjeno med kolena – kot sem se naučil, da je najvarneje pred strelo. V kratkih hlačah in majici. Ždel sem, nevihta pa ni šla nikamor. Nisem vedel, kje sem. Zemljevida nisem upal vzeti iz nahrbtnika, ker bi mi ga dež v nekaj trenutkih povsem uničil. Šele kaki dve uri kasneje sem po nekakšnem čudežu prišel do nekega pastirskega stanu, kjer sem prosil za zavetje. Bil sem vesel, da sem preživel.

Drugič je bilo v severni steni Rink. Plezalni vzpon. Čeprav vremenska napoved ni napovedovala neviht, se jih je od nekod vzela cela serija. Poltretjo uro sva s soplezalcem, pritrjena na vrv, čakala na konec. Konec nevihte. Resnično pa naju je bilo strah, da ne bi bil to tudi najin konec. Bilo je res strahotno. Pogled na Mrzlo goro: le nekaj sto metrov severno so ves čas rezale strele, ki so v seriji udarjale v greben. Grmelo je, da naju je stiskalo v želodcu. Že prej, med prvimi dežnimi kapljami, sva se dogovorila, da ne glede na dež izplezava tako, da bova na skupnem sidrišču. Saj ni bilo nič manj nevarno. A bilo je manj neprijetno. Zelo drugače je, če nisi sam.

## PREVEČ AMBICIOZNO POSTAVLJENI CILJI LAHKO VODIJO V OBUP

**»Če se boš še tako gnal, cilja ne boš dosegel, ne boš ušel, če boš še tako hiter.« (Sir 11,10b)**

Preiziski in premalo ambiciozno postavljeni cilji ne nudijo primerne motivacije. Iz mene ne iztisnejo tistih potencialov, ki so v meni. In ko je tak



foto\_Benjamin Voros (Unsplash)



*Smo kristjani  
na bolj  
pravi poti?  
So oddaljeni  
na nepravi poti?*

## KATERA POT JE (NAJ)BOLJ PRAVA?

Katera pot je (naj)bolj prava? Je lahko katera zgrešena? Namreč, a je lahko pot sploh zgrešena, če pa je pot?

Smo kristjani na bolj pravi poti? So oddaljeni na nepravi poti? So drugače verujoči sploh na poti? Kdo od nas pa je na najbolj pravi poti? Duhovniki? Laiki? Smo na poti vsi skupaj? A je to sploh mogoče?

*Božja  
navigacija  
je resnično  
mimo logike  
tega sveta.  
Hvala Bogu.  
Naredi pot, kjer  
se zdi, da je ni.*

Mnogo let nazaj, pravzaprav kar poldrugo desetletje je od tedaj, sem bila kot srednješolka in precej oddaljena kristjanka povabljena, da birmance navdušujem nad potjo za Njim. Nekoliko ironično, a ne? A kako neverjetno je, da nekdo verjame vate, ti da priložnost, te povabi zraven! To umevam šele sedaj! Vau!

Božja navigacija je resnično mimo logike tega sveta. Hvala Bogu. Naredi pot, kjer se zdi, da je ni. In tam sva se srečala tudi midva z Gospodom. To je bil zame prvi birmanski vikend, kjer sem

bila animatorka. In zame v resnici prvi birmanski vikend sploh. V času, ko sem bila birmanka sama, te oblike pastorage namreč še nismo poznali.

Tam sem jaz, animatorka, spoznavala in se navdušila nad Gospodom! Sprašujem se, ali se je to videlo tudi navzven. Sama sem bila ob teh spoznanjih kar nekoliko prestrašena, a navdušena hkrati. V meni se je pričelo prebujati nekaj, kar se ni dalo več zaustaviti. Premočno me je prevevalo. Po glavi (in predvsem srcu) so mi švigale misli in občutja, ki jih še vedno slišim: »A se mi to res dogaja? A ni tako, da v srednji šoli nehaš hoditi v cerkev? Zakaj se jaz zdaj počutim tako dobro tukaj ... bolj kot sem se kadar koli?! O moj Bog, ta naš Bog res očitno obstaja ... in je carski! Jej! Kaj pa zdaj?«

Še vedno se spominjam, da nam je takrat naš duhovnik pripovedoval zgodbo o Stevu Jobsu (to je tisti, ki je ustvaril Apple), ki je mladim



foto: Mick Haupt (Unsplash)

## ETIMOLOGIJA IN POMEN BESEDE HEBREJEC

»So Hebrejci? Jaz tudi.« (2 Kor 11,22)

V Svetem pismu lahko preberemo, da je bil Abraham Hebrejec (1 Mz 14,13). V pripovedi o egiptovski sužnosti se Boga pogosto naslavljajo kot »Gospoda, Boga Hebrejcev«. Tudi Pavel zase zatrjuje, da je »Hebrejec izmed Hebrejcev« (Flp 3,5). V zgodovini so se za izvoljeno ljudstvo uveljavili različni izrazi (Hebrejec, Jud, Izraelec ...), ki imajo vsak svoj izvor in se tudi danes razlikujejo glede pomena in uporabnosti. To nakazuje tudi Pavel, ko v Drugem pismu Korinčanom kot odgovor na izzive judov, ki oporekajo Pavlovi avtoriteti, zastavlja vprašanje: »So Hebrejci? Jaz tudi. So Izraelci? Jaz tudi. So Abrahamovo potomstvo? Jaz tudi.« (2 Kor 11,22) Tokrat bomo predstavili izraz Hebrejec, ki je povezan s hebrejščino in predvsem z očakom Abrahamom in s tem s Cerkvijo.

### Hebrejec

Izraz se nanaša na očaka Abrahama in izhaja iz hebrejske besede *eber* (עֶבֶר), ki pomeni »pokrajina, ki se nahaja onstran«, kar nakazuje, da Hebrejci niso avtohtoni prebivalci Kanaana, temveč izvirajo z druge strani Evfrata. Iz istega korena izhaja glagol *abar* (עָבַר), ki pomeni »iti skozi, iti mimo, prečkati, prestopiti«. Haran, od koder je potoval Abraham v Kanaan (1 Mz 11,31), se namreč nahaja na levi strani reke Evfrat, tj, »onstran reke«, kakor beremo v Joz 24,2-3:

Tedaj je rekel Józue vsemu ljudstvu: »Tako govori GOSPOD, Izraelov Bog: Onstran reke (בְּעֵבֶר הַנְּהָר; *be-eber ha-nahar*) so od davnine prebivali vaši očetje Terah, Abrahamov oče in Nahórjev oče in služili drugim bogovom.



foto: Greta Scholterle Moller (Unsplash)



## SYNODÍA MED TOVARIŠTVOM, KARAVANO IN POPOTNO DRUŠČINO

Starokrščanski utrinki o sinodalni grščini

Beseda, ki jo v zadnjem času znotraj cerkvenega življenja poslušamo tako pogosto, da se nam morda že kar malo upira, *sinoda* (gr. σύνοδος, db. skupna pot) pravzaprav ni »krščanskega« izvora, saj jo poznajo že stari grški pisci, kot je denimo zgodovinar Herodot iz 5. stoletja pr. Kr. Pravzaprav je situacija še veliko hujša: besede same ne najdemo niti v Svetem pismu! Čemu torej vsi ti prispevki letošnjega letnika naše revije, tako jasno in ambiciozno skomponirani na *sinodalno* vižo? Pretresenega bralca, ki ga uvod ni povsem odbil ali pohujšal, naj takoj vsaj malo potolažimo. Ni povsem res, da izraza *sinoda* ne najdemo v Svetem pismu – ni ga le v grški Novi zavezi. Če pobrskamo po antičnem grškem prevodu Stare zaveze, imenovanem Septuaginta, najdemo tako glagol *synodeúō*, ki pomeni potovati skupaj (v tem primeru

skupaj »z razjedajočo nevoščljivostjo«, prim. Mdr 6,23 LXX), kot tudi samostalnik *synodos* (σύνοδος), ki ga srečamo na treh mestih. Enkrat označuje *zbor* oz. *srečanje*, ki ga pripravi Asájeva mati Ana (= Maáha) v svetem gaju (ἐποίησεν σύνοδον ἐν τῷ ἄλσει): iz hebrejskega Svetega pisma izvemo, da je napravila podobo boginji Ašeri in s tem malikovala (3 Kr [=1 Kr] 15,13 LXX). Drugič izraz *sinoda* pomeni *skupino*, in sicer prešuštnih upornikov izmed nezvestega ljudstva, nad katerimi jadikuje Jeremija (σύνοδος ἀθετούντων, Jer 9,1 [9,2] LXX). Tretjič pa naznačuje *združitev* oz. *konjunkcijo* mesecev, ko Mojzes pred smrtjo podeli blagoslov dežele, ki bo dajala pridelke v skladu z letnim časom, s povezavo mesecev (ἀπὸ συνόδων μηνῶν, 5 Mz 33,14 LXX). Razjedajoča zavist, mali-kovalski zbor, truma sleparjev in zvezdoslovski

# NOVO ŠTUDIJSKO LETO (2022/2023) BIBLIČNE ŠOLE EVANGELII GAUDIUM

»Če hodimo po cesti Stare zaveze, gremo  
Kristusu naproti.« (J. Schildenberger)

V novem študijskem letu bomo nadaljevali starozavezno pot skozi besedila *Druge Mojzesove knjige* in se skupaj z Mojzesom in izvoljenim ljudstvom podali iz egiptovskega suženjstva do Sinaja, kraja sklenitve Stare zaveze.

Bog, ki je navdihovalec in avtor knjig obeh zavez, jih je z modrostjo uredil tako, da se Nova zaveza v Stari skriva, Stara pa v Novi odkriva (*Dei Verbum*). Pri vsakem predavanju bo podana zgodovinska, eksegetska in duhovna razlaga določenega odlomka, sledili bodo napotki za nadaljnje branje, molitev in pogovor.

Ob začetku novega študijskega leta bomo v knjižni obliki izdali razlago izbranih odlomkov *Prve Mojzesove knjige*.

PRIJAVE IN INFORMACIJE: [biblicnogibanje.si/biblicna-sola](http://biblicnogibanje.si/biblicna-sola)

## BOŽJA BESEDA ZA SINODALNO CERKEV

Svetopisemski duhovni vikend bo potekal od 30. septembra do 2. oktobra 2022.  
Voditelj msgr. dr. Maksimilijan Matjaž, celjski škof, s sodelavci.

PRIJAVE IN INFORMACIJE: [biblicnogibanje.si](http://biblicnogibanje.si)